

ADVIES Nr. 09/2001 van 23 maart 2001

O. Ref. : 10 / A / 2001 / 009 /

BETREFT : Ontwerpen van koninklijk besluit waarbij:

- **de Verplegingsvereniging van de Ziekenhuizen Iris Zuid;**
- **het Universitair Kinderziekenhuis Koningin Fabiola;**
- **het Universitair Verplegingscentrum Brugmann;**
- **het Instituut Jules Bordet,**

gemachtigd worden om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid op artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid op artikel 5, eerste lid en op artikel 8;

Gelet op het verzoek om advies van de minister van Binnenlandse Zaken, d.d. 23 februari 2001 door de Commissie op 27 februari 2001 ontvangen;

Gelet op het verslag van S. MERTENS de WILMARS,

Brengt op 28 maart 2001 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP VAN HET VERZOEK

De vier ontwerpen van koninklijk besluit die voor advies aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (de Commissie) zijn voorgelegd, hebben tot doel één of meerdere in een vereniging gegroepeerde ziekenhuisinstellingen te machtigen toegang te hebben tot de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 11°, en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (RR).

De centra of verenigingen van verplegingscentra wensen toegang te verkrijgen tot de gegevens van het RR en tot het chronologisch overzicht beperkt tot een periode van 2 jaar, met het oog op het vervullen van de taken die hen zijn toevertrouwd overeenkomstig de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd door de ordonnantie van 22 december 1995 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Gelet op de duidelijke overeenstemming tussen de vier koninklijke besluiten (alleen de eigen gegevens van de instellingen verschillen) beschouwt de Commissie het als één enkel ontwerp van koninklijk besluit in vier varianten en brengt zij slechts één enkel advies uit dat zij toepasselijk maakt op de vier ontwerpen.

II. STRUCTUUR VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT

Artikel 1, eerste en tweede lid, preciseert de gegevens waarvoor om toegang wordt verzocht alsmede de taken waarvoor om deze toegang wordt verzocht.

Artikel 1, derde lid, preciseert de duur waarvoor om toegang tot de opeenvolgende wijzigingen wordt verzocht.

Artikel 1, vierde lid, somt de personen op aan wie de toegang is voorbehouden.

Artikel 1, vijfde lid, bepaalt dat deze gemachtigde personen zich ertoe verbinden de vertrouwelijkheid te waarborgen.

Artikel 2 legt de grenzen vast waarbinnen de verkregen gegevens mogen worden gebruikt.

Artikel 3 bepaalt dat de lijst van de personen bedoeld in artikel 1, vierde lid, moet worden opgesteld en bezorgd aan de Commissie.

III. TOEPASSELIJKE WETGEVING

De toegang van de verplegingscentra tot de gegevens van het RR moet worden overwogen zowel in het kader van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (wet RR) als in dat van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens zoals gewijzigd door de wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 (wet PL).

Wet van 8 augustus 1983

De wet RR legt de grenzen vast met betrekking tot de personen en de instellingen die kunnen worden gemachtigd om de gegevens van het RR te raadplegen.

In artikel 5, tweede lid, a), van de wet RR wordt het volgende bepaald: «De Koning (...) kan bij in Ministerraad overlegd besluit (...) de toegang uitbreiden tot instellingen van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervullen; de Koning wijst deze instellingen nominatief aan.»

Met betrekking tot de verplegingscentra bedoeld in de ontwerpen van koninklijk besluit bepaalt de ordonnantie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie dat deze centra, die vroeger werden beheerd door de OCMW's, in de plaats van deze laatsten in het kader van de medische hulp de opdrachten van algemeen belang vervullen die zijn bepaald in de wet van 1976.

Wet van 8 december 1992

De informatiegegevens van het RR zijn persoonsgegevens in de zin van de wet PL. Deze wet, die de algemene beginselen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer poneert, is immers van toepassing op alle databanken met persoonsgegevens.

Volgens deze beginselen is elke vorm van verwerking van persoonsgegevens slechts toegestaan voor nader bepaalde en gerechtvaardigde doelstellingen. Bovendien moeten de gegevens in verhouding tot deze doelstellingen toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn.

Onderzoek van de doelstellingen

Artikel 57, §1, van de wet van 8 juli 1976 bepaalt dat *“het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot taak heeft aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is. Het verzekert niet alleen lenigende of curatieve doch ook preventieve hulp. Deze dienstverlening kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn”*.

Artikel 118 van de wet van 8 juli 1976 bepaalt het volgende: *“Een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan, om een van de opdrachten uit te voeren die door deze wet aan de centra zijn toevertrouwd, een vereniging tot stand brengen met een of meer andere openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met andere openbare besturen en of met rechtspersonen andere dan die welke winstoogmerken hebben. (...) Wanneer een vereniging wordt opgericht met het oog op het exploiteren van een ziekenhuis of van een gedeelte van een ziekenhuis, draagt deze (...)”*.

Artikel 120 van de wet van 8 juli 1976 bepaalt dat *“de statuten van de vereniging ...2. het doel of de doeleinden waarvoor zij is opgericht, vermelden”*.

Artikel 121 van dezelfde wet bepaalt dat *“de vereniging rechtspersoonlijkheid bezit”*.

In de statuten van de verplegingscentra, bedoeld in de vier ontwerpen van koninklijk besluit, is vermeld dat :

1. deze verplegingscentra verenigingen van publiek recht zijn die geregeld worden door de wet van 8 juli 1976;
2. deze centra in naam van de OCMW's die zij vertegenwoordigen, de opdrachten van medische hulp en ziekenhuisbeheer vervullen die normaal worden toevertrouwd aan deze OCMW's.

Er moet dan ook worden onderzocht of de doelstelling van het verzoek om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het RR wel degelijk overeenstemt met artikel 5, e), van de wet PL, waarin is bepaald dat *“persoonsgegevens slechts mogen worden verwerkt wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag, die is opgedragen aan de verantwoordelijke voor de verwerking ...”*.

Dit is echter om volgende redenen niet vanzelfsprekend:

- in de betrokken ziekenhuisinstellingen wordt een breed gamma kwaliteitsverzorging aangeboden door specialisten wiens reputatie patiënten aantrekt die niet afhankelijk zijn van één of ander OCMW. Deze vaststelling brengt de Commissie ertoe te oordelen dat kennis van de gegevens uit het RR met betrekking tot deze patiënten geen enkel nut heeft;
- zelfs wanneer sommige patiënten afhankelijk zouden zijn van een OCMW, is het nog niet bewezen dat het betrokken OCMW kan worden geïdentificeerd alleen dankzij de toegang tot het RR;
- zelfs als wordt aangevoerd dat sommige gegevens uit het Rijksregister noodzakelijk zijn voor het sociaal onderzoek bedoeld in artikel 60 van voornoemde wet van 8 juli 1976 - bij overeenkomst toevertrouwd aan de maatschappelijk werkers van de betrokken ziekenhuisinstellingen - bestaat er volgens de Commissie geen noodzaak om toegang tot de gegevens van het Rijksregister te verlenen, aangezien krachtens het tweede lid van voornoemd artikel de betrokkene ertoe gehouden is elke nuttige inlichting omtrent zijn toestand te verstrekken en het centrum op de hoogte moet brengen van elk nieuw gegeven dat een weerslag kan hebben op de hulp die hem wordt verleend. De Commissie herinnert eraan dat enkel de doelstellingen vastgesteld in voornoemd artikel 57, §1, van de wet van 8 juli 1976 worden toegestaan, met uitsluiting van elke andere, zoals de inning van niet-betaalde facturen bij deze ziekenhuisinstellingen;
- zoals de Commissie reeds heeft opgemerkt in vroegere adviezen (cfr. Advies nr. 15/96 van 26 juni 1996 betreffende een voorontwerp van koninklijk besluit waarbij het "Centre hospitalier hutois" wordt gemachtigd toegang te hebben tot het Rijksregister van de natuurlijke personen) heeft de wetgever ernaar gestreefd het aantal gemachtigde autoriteiten en instellingen die toegang hebben tot het Rijksregister te beperken. Indien aan een bepaald verplegingscentrum toegang wordt verleend, zou deze overeenkomstig de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie moeten worden verleend aan alle ziekenhuizen van het land die daarom verzoeken.

OM DEZE REDENEN:

Brengt de Commissie een ongunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) B. HAVELANGE

(get.) P. THOMAS